

ELŐFIZETÉSI ARAK:

A kiadóhivatalban átvéve:	
Egész évre	16 kor.
Negyedévre	4 "
Helyben háshoz hozva:	
Egész évre	20 kor.
Negyedévre	5 "
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre	24 kor.
Negyedévre	6 "

TISZÁNTUL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hét 5 és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáca-utca 3.

A szerkesztőség kóriratok visszaszállítását vagy megőrzését nem vállalja.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

Bomba vagy gomba?

Tudja Isten, valami képpen azok a Lukács-féle bombák egyre jobban vesztene komolyságukból.

Lukács nagy önérettel fenyegette meg a volt koalíciót, hogy ha tovább is támadják őt, olyan bombák találnak fölrobanni, amelyek azután a koalíciót sebzik meg. Justh Gyula erre maga fölrobantott egy bombát, a melyekből egy szilánk Lukács Lászlót érte. Azt a Lukács Lászlót, aki esküdt ellensége az önálló banknak, de azért nem átalotta Justhot orránál fogva vezetni azzal a biztatással, hogy elfogadja az önálló bankot, sőt belép a Justh-párba. De Justh sem maradt sértetlen, mert aki olyan naiv ember, hogy csak egy percig is elképzelhette Lukácsot önálló bankosnak és negyvennyolcasnak, az bátran lemondhat minden igényről a komoly politikus címe és jellege iránt, aki pedig a bizalmas beszélgetéseken úgy kiad, mint Justh, azzal többé fontos és bizalmas dolgokban szóba nem állanak.

Justh nyilatkozata megzavarta a saját pártját is. A vezér csodás naivitása és könnyed elszólása a pártra nézve sem volt kellemes. Hiszen ha a vezértől óva-

kodnak ezentul indiszkrécioja miatt, hasonlót várhat a párt is. Ennek pedig elejét kell venni.

Elejét is akarták venni egy nyilatkozattal, melyben Batthyány és Holló kijelentették, hogy előttük Lukács sohasem nyilatkozott hajlandónak sem az önálló bank elfogadására, sem a Justh-pártba való belépésre.

Ezzel kapcsolatosan néhány érdekes kérdés tolu az ember elé.

Ha a Justh-párt — úgy látszik, csak Justh kivételével — ismerte Lukács gondolkodását az önálló bankról, miért bocsátkozott vele mégis tárgyalásba? A bankért, vagy a hatalomért?

Továbbá: Ha a párt meg volt győződve Lukács közösbankos meggyőződéséről, miért akart vele egy táborban küzdeni a koalíció pártjai ellen? A bankért vagy a koalíció szétrobbantásáért?

És végül: Miután Batthyányi és Holló urak most egyszerre Lukácsnak olyan kitűnő ismerősei gyanánt jelentkeznek, miért nem óvták azt a szegényt, naiv, hiszékeny, önmaga nagyságától a rövidlátásig eltelt Justhot a becsapástól? A bankért, vagy a forrón óhajtott igazságügyi és vasutügyi miniszterségért?

Hollók nyilatkozatából kétségtelen,

hogy az egész Justh-pártból egy ember hitt az önálló bank felállításának lehetőségében: Justh Gyula. Őt felültette Lukács s azért tárgyalt a ravasz örménnyel. Batthyány és Holló azt hitték, majd ők fogják felültetni Lukácsot s ezért bár ismerték, tárgyaltak vele. Őket is becsapták, mint Justh Gyulát, csak az ő becsapásuk még komikusabb. A két felültetett fél már most hiába buvik nyilatkozatok és kontra-nyilatkozatok mögé; legfeljebb azon vitatkozhatnak, kit csaptak be jobban. Ez azonban ma már — hogy egy népies hasonlattal éljünk — annyit ér, mint a döglött lovon a patkó. Kár olyan nagyon kalapálgatni.

Tökéletesen elég volt már ezekből a bombákból. Pukkannak, pattognak, de csak valami bosszantó, orrfacsaró füst árad szét belőlük. Lukács mint 48-as, Lukács mint az önálló bank oszlopa, Lukács mint Holló és Batthyány miniszteri székeinek számolya — aki ezeket elhibette, az ezentul ne bombáktól féljen, hanem azon elmélkedjék, hogy vannak bizonyos gombák, a melyeket sem a házi konyhán, sem a politikai boszorkánykonyhán nem tanácsos lenyelni.

*

„TISZÁNTUL“ TÁRCZÁJA.

A puszta sziget.

Írta: Aréne Pál.

Emin pasát, Stanleit és a kongót emlegettük, amikor Kazoár barátom, Kazoár Anakharzis, egy szőke marseillei, aki Havréban született, mert tudni kell, hogy vannak olyan emberek, akik bár egyéb tengerparti városban pillantották meg a napvi ágót, mégis született marseilleiek.

De hol is maradtunk csak?

Belegabajodtam a mondatomba... Igen! Tehát a nagy utazókról és felfedezőkről beszélgettünk, amikor Kazoár Anakharzis barátom a jeles pipagyártó így szólt:

— Ami az efajta fölfedező utazásokat illeti, szinte kedvem volna elbeszélni önöknek a magamét, ezelőtt husz év előtt cselekedtem, szigetemet keresvén.

— Hogy, hogy?! Önnek egy szigetje volt?

— Meghiszem azt. Egy puszta szigetem. Örökségül maradt szám. Csak az a nyomorúság, hogy mire megtaláltam, már nem volt puszta. Laktak rajta jócskán. Így szólt barátom, Kazoár Anakharzis és néhány pillanatig szomorú merengésbe merültem hallgatott.

Mi pedig készülődöttünk elbeszélésének meghallgatására.

Kellő erőt gyűjtvén, a következőket beszélt.

— Önök talán tudják, hogy marseillei nagybátyánk, akit mindenki csak afrikainak hívott a Bédul-kávéházban, elhalván, csinos kis vagyont hagyott ránk. Lassan, becsületesen gyűjtögette: a guinesi partok mentén azokat a szegény szerencsencet szabadította ki zsarnok törzsiönökeik körmei közül, akik teljes életükben boldogtalanok lettek volna, ha nagybátyánk közbe nem veti magát érdekükben. De ő közbevetette magát, elszállította a szerencsencet s elhelyezte őket, hol itt, hol amott, különféle cukornádültetvényeseknél, csendes gondatlan életet biztosítván így hátralevő napjaikra.

Később atyám is meghalt. Maradt, ami maradt, biz én elédegheltem volna belőle békés nyárspolgári módra.

Dehát a sors másként intézkedett velem. Mint annyi más, engem is elkapotta becsvágy. Ennek köszönhetem, hogy bár ötven éves lettem, ma is árurom még a pipákat, holott a készből élhetnék, ha...

Csönd. Aztán így folytatta elbeszélését Kazoár.

— Mondom, kevéssel atyám elhunyt után

egy esős reggel az jutott az eszembe, hogy szétnézek a rakodó parton. Leszálltam a zsibárusok soráig. Nagy rakás haszontalanság hentergett ott szana-szét, hisz tudják, amit a hajónép szed össze az uton: kitömött madarak, nagy gyíkok, kagylók, száraz növények, ócska tengerész holmik. Kutattam közöttük, hogy talán talállok arra való holmit, aminek megörülne a kaszinónk. A mint így lapozgatok egy kezembe kerülő gálya naplót, egy lepecsételt levélboríték hull ki belőle. Rajta nagybátyánk írása:

Unokaöcsém közül annak, Máriusznak, Anakharzisnak vagy Trefinnak, akinek éppen szűken állnak az akciói.

Tudvalevőleg, mióta a rómaiak, a görögök a Krisztus urunk apostolai megfordultak Provánszban, csak ez a három keresztnev járja a mi családunkban:

Az én akcióim ugyan elég tisztességesen állottak, akkoriban legalább is különbül, mint Máriusz és Trefin testvérek akciói, de mindazonáltal feltörtem a pecsétet. Nem illet annyi szent s szavamra meg is bántam azóta. A levélborítékban egy levél s egy térkép volt, megsárgult régi papiros mind a kettő s mind a kettő nagybátyánk tolla alól került ki.

A levélben megírta nagybátyánk, egyszerűen mint aféle ember, mint akinek nem kenyere a dicsekvés, hogy mi történt vele az

Reggelizés előtt félpohár
Schmidthauer-fele
Használata valódi áldás gyomorba-
jásoknak, székszorulásban szenvedőknek.

Igmándi keserűvíz

Az elrontott gyomort
2-3 óra alatt tel-
jesen rendbehozza.
Kis üveg 40 fill.
Nagy üveg 60 fill.

Kapható Nagyvárad és vidékén minden gyógyszerárban és jobb fűszerüzletben.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, február 14.

Borovicsy Albert elnök negyed 11 óra után az ülést megnyitja. A múlt ülés jegyzőkönyvét észrevétel nélkül hitelesítik.

Következett a

bankjavaslat

folytatólagos tárgyalása.

Elnök: A javaslatához a zárszó beszédre jogosult képviselők szólalnak fel.

Kelemen Samu: Foglalkozik a javaslattal és azt mondja, hogy a tulajdon a javaslat elleni küzdelem harmadik napjában obstrukcióval vádolta az ellenzékét. A szózó ellensége minden obstrukciónak és ez nem mostani kelletű, ezt a választások előtt is hirdette. Rátér azután a titkos megállapodásokra, beszélt a Benedikt-formuláról és hangoztatta ezeknek súlyos politikai következményeit. Megokolja a készfizetések felvételének szükségét, mint a nemzeti érdekeknek egyik elengedhetetlen kellékét és kijelenti, hogy a kormánnyal szemben bizalmatlansággal viseltetik és ezért követeli a készfizetések törvényes megkezdésének keresztülvitelét. (Eljenzés a baloldalon.)

Lovász Márton: Foglalkozik a választásokkal, amelyek most egészen más eredménnyel végződtek, mint ez előtt négy esztendővel, amikor a kormány nem használta a terrorizmus fegyverét. Követeli a választói jog reformálását, hogy a nemzet akarata szabadon nyilvánulhasson meg. Erősen támadja az előadó kijelentéseit, aki azt állította, hogy az önálló jegybank a mai gazdasági viszonyok mellett nem valószínűsíthető meg. Részletesebben fejtegeti ezután a kamatláb gazdasági eredményeit és kimutatja, hogy az önálló jegybank megvalósítása esetén a magyar gazda is olcsóbb és hosszabb lejáratu hitelt fog fizetni. Beszéde végén megokolja határozati javaslatának betérjlesztését és követeli, hogy a kormány terjesszen be a kimutatást az Osztrák Magyar-Bank váltóleszámitolási üzletéről.

Kovács Gyula: Hangoztatta a kisgazdák érdekeinek előmozdítását, foglalkozik Tisza István gróf beszédével és utasítani kéri a kormányt, hogy határozati javaslatát tekintetbe vegye és gondoskodjék a mezőgazdasági hitel teljes mértékű kielégítéséről. Foglalkozik az-

után **Hantos Elemér** beszédével, aki a statisztikai adatok felsorolásánál rosszhiszeműen járt el. **Elnök:** Ezért a kifejezésért rendretasítja.

Kovács Gyula: Rátér azután a pénzügyminiszter vádjaira és azt mondja, hogy a titkos aktákat kötelessége a Ház asztalára tenni, had lássa a nemzet a pénzügyminiszter politikai meggyőződéseit. A parlamenti bizottságot nem fogadja el.

A Désy-Lukács-ügy. A képviselőházban megjelent honatyákat ma éléken foglalkoztatta a Kossuth-párt tegnap esti határozata a Désy-Lukács-ügyben. Tóth János a párt nevében teendő indítványát ma szerdán fogja megtenni, mert ma jegyezte be az indítványkönyvbe, melyet minden szerdán és szombaton olvasnak fel a Házban. Holnap fogják elhatározni azt is, hogy Tóth János mikor mondja el indítványa megokolását. Ettől függetlenül a becsületbiróság ma fog összeülni a titkos akták fölött.

Justh nyilatkozata. A függetlenség! Justh párt főhivatalosa, a »Politikai Híradó« ma hosszabb nyilatkozatot fog hozni, amelyben Justh Gyula kijelenti, hogy a reggeli lapok egy része egészen alaptalanul állítja, mintha Batthyány és Holló tegnapi nyilatkozata deza-vuálná azt a beszédet, amelyet Justh a parlamentben Lukácsnak válaszolva mondott. Sőt ellenkezőleg ők maguk is kijelentik, hogy Justh a tárgyalások idején mindenről így referált előtűk, ahogy ezt beszédében a Ház előtt is elmondotta. Just most is főtartja részint a tárgyalások, részint az azokról szóló pártelüti referálások azonosságát a Ház előtti beszéd adataival. Egyes lapoknak az az állítása, mintha a párt rossz néven venné, hogy Justh engedve az ug-ratásoknak, teljesen felesleges módon mondott a Házban beszédet, ez sem felel meg a valóságoknak, mert a pártnak az ország előtt tisztáz-nia kellett, hogy Justh nem a közös bank alap-ján tárgyalt Lukácsal.

— Ezt foglalja magában Justh nyilatkozata. Ezzel szemben konstatálunk kell, hogy Kelemen Sama mai beszéde, amely szinte behódoló beszéd volt Lukácsnak, kinos feltűnést keltett a pártban, a szakadós processzus tovább folyik.

UJDONSÁGOK.

* Ebéd a káptalani helynöknél.

Fetser Antal felsz. püspök tegnap hivatalos ebédet adott, melyen jelen voltak **Rimler Károly** polgármester, **Rádl Ödön** kir. tanácsos, dr **Karácsonyi János** és **Gabriely Lajos** kanonokok, dr **Molnár Imre** és dr **Hoványi Gyula** jogtanárok, dr **Fráter Imre** és dr **Wimmer Julián** főorvosok, dr **Vucskics Gyula**, **Imrik Zoltán** és **Halász Gyula** plébánosok, **Des Echevolles-Kruspér** Gilbert, **Tóth Imre** táblabíró, dr **Schweiger Eda**, **Tóth Márton** ügyvédek, **Fablonzsky Emil** pénztárnok stb. Az ebédet Fetser püspök mint a Bölcsöde-egylet új elnöke adta s a választmány tagjait hívta ezuttal magához. A házigazda és Molnár Imre egyleti alelnök mondtak felköszöntőket az egyletre, illetve annak új elnökére. Az ebéd d. u. 4 órakor kedélyes hangulatban ért véget.

* Keresztül-kasul Franciaországon.

Igen élvezetes és nagyon tanulságos estét szerzett tegnap a Kath. Kőr helyiségét zsufolásig megtöltő közönségnek a közkedvelt előadó, dr **Némethy Gyula**. Az előadást jól sikerült mozgókép vezette be, majd futólagos általános tájékoztató után gyönyörű színes képekben vonultak el a közönség szeméi előtt Calais, Amiens, Rhouen, Szent Mihály hegye, Biaritz Lourdes Pau, Marseilles, Orleans, Chambord, Lyon, Rheims, Nizza, Montecarlo, Nancy, Avignon, Nimes, Ajaccio, Fontaineblau, Versailles stb., stb., melyekhez a tudós előadó alapos és szellemes magyarázatot fűzött. — Jövő kedden **Erdély** és az **Aldunáról** tart előadást **Vucskics Gyula** dr.

* **Rendkívüli városi közgyűlés.** Nagyvárad város törvényhatóságának legutóbbi közgyűlésén elhatározták, hogy a Tátray-féle waggonyár telekvételi ügyében rendkívüli közgyűlést tartanak 8—8 naponként, hogy így ne kelljen 3 hónapig várni, amíg a törvénynek megfelelőleg, három közgyűlésen tárgyalják a sürgős kérdést. A részvénytársaság ugyanis, amint az idő engedi, hozzá akarnak kezdeni a

óceán egy szigetén, hova mint hajótöröttet vették ki őt a hullámok.

Ott mint Robiazón, de kissé intelligensebbül rendezkedett be, hogy megélhessen. Táplálkozott ahogy tudott, hol jól, hol meg gyatrán, inkább gyatrán mint jól: ruházata madártollakkból állott s így tengődött, míg egyszer malájkálózik, akik édes vizért kötöttek ki a szigeten, ott nem lepték őt a paron. Épen aludt. Rajta ütöttek, foglyul ejtették, hajójukra hurcolták s őt tették meg szakácsuknak, mert a szakácsot, aki könnyelműen lubickolt a tengerben akkoriban kapta be egy nagy cápa.

Nagybátyánk részint örvendett, hogy így szabadulhatott a pusztá szigetről, részint azonban sajnálta is a dolgot.

Rögtön meg fognak érteni: nagybátyánk örvendett a hirtelen távozásnak, mert veszettül lassan mászott az idő azon a lakatlan szigeten, de meg reménykedett, hogy előbb vagy utóbb majd csak megmenekszik a kalóz fogságból s hazakerül Marseillebe. Hanem azért mégis bánította őt kissé, hogy így meglepték, összekötözték és elszállították, mielőtt mukkanhatott volna holott mérhetetlen kincsei voltak eldugva azon a szigeten.

— Kincsei?! . . . Kazoár!

— Kincsei bizony. A sziget, amint már említettem, nem lévén valami tanulságosan termékeny, nagybátyánk tápláléka főként az az osztriga volt, amelyet apály idején szedett a parti sziklák tövében. Fanyar ízű, bőjtí hoimik voltak biz azok, de néha aztán kárpótolta ma-

gát egy-egy sikerült kavicshajással madár pécenyére is tett szert. Valami szarka faj szállott meg időnkint a sziget bokrai között, piros meg kék tollazatu kővérke szárnyasok.

Történt, hogy egy reggel, osztriga falatozás közben, a nagybátyánk szinte fogát törte, úgy rá harapott valami kemény golyócskára. Megnézi s akkor látja, hogy az gyöngy még pedig a legszebb fajtából való keleti gyöngy. Másnap — vannak az ember életében ilyen malőrös hetek — tényleg kitörött egyik foga, mert akkor meg valami sárga ércre harapott. Szarkát evett, annak a gyomrában volt egy szinarany rudacska

Aztán már jobban ügyelt étkezés közben, s nem is bánta meg: egyik arany rudacska a másik után került elő a madarakból s ráadásul olyikba fényes kavicsokra talált, mind rubin meg gyémánt volt az, de ő csak akkor vette komolyabban szemügyre, amidőn zseb-órájának üveglapját megkarcolván egygyel, meggyőződött, hogy azok milyen becses ásványok.

Némi elővigyázattal fogyasztotta ezután a gyöngyökkel fűszerezett nagy osztrigát, nemkülönben azon madarakat, amelyek csak úgy, mint a mi szarkáink, szerelemesek lévén minden fényes holmiba, aranydarabkákkal és csillogó drágakövekkel szedték tele a begyüket.

Nagybátyánk összegyűjtötte az így lelt csecebecsét, ma ezt, holnap amazt, szinte gépiesen, mint a rendhez szokott ember, anélkül,

hogy valami határozottabb szándékot táplált volna a mire fordításokat illetőleg.

Végre annyi volt, hogy rettentő, akkor aztán összelapátolta a temérdek gyémántot, gyöngyöt s aranyat egy barlangban, a barlang elé követ hengritett, a kőre pedig, minden eshetőségre számítván, rávéste vezeték és keresztnevet, a születése helyének és évének adataival egyetemben.

Hogy nagybátyánk miként szabadult ki a maláj fogságból, miként jutott vissza Európába, hosszú volna azt elbeszélni s kevésbé érdekes, elég ha annyit tudunk, hogy megérkezve Marseillebe részint a kiállított szenvedések, részint pedig előre haladt kora, de meg üzletének növekvő gondjai sem engedték, hogy ismét tengerre keljen.

Ami tőle tellett, azt megtette családjá, illetve unokaöccsei érdekében, lerajzolta szigetének földrajzi fekvését, hogy alkalom adtán megtaláljuk az elhagyott kincseket. Na, tudják, az a térkép! . . . Csudás térkép. Ha egy vak meg egy béna neki indul, akár egy szál deszkán egyenest oda ladiázhatnak. Eset nincs rá, hogy eltévedjenek a tengeren. Az egész annyi, hogy lemegy Jávába, kissé baloldalt elvitorlázik egy jelentéktlenebb sziget mellett, aztán megkapja a harmadik szigetet, onnan pedig csak egy ugrás a ötödik és az a mi szigetünk. Képzhetik, hisz ki haboznék ilyen esetben, hogy pénzzé tettem ingatlanaimat, megbízható személyzetet toboroztam egy szilárd kis két-árbocásra, melylyel bátran neki indulhatunk

gyártelep építéséhez. A rendkívüli közgyűlés szombaton, február 18-án délután lesz. A rendkívüli közgyűlésnek még másik két tárgya is lesz: Az Andrányi-féle telekvétel és a velenicei ref. templomnak adandó telek ügye.

* **Megbizás.** Hlatky Endre főispán Kovács Kálmán városi állatorvos betegségének tartamára Ötömösi Sándor járási m. kir. állatorvost Nagyváradi város I. fokú egészségügyi hatóságánál az állategészségügyi ügyek ellátása végett a helyettesítési teendőkkel megbizta.

* **Az aradi szabadsághősök pantheonja.** A lapok részletesen megírták, hogy Csernoch János csanádi megyés püspök felszólította Arad város közönségét egy új katolikus plébánia-templom építésére. E püspöki felszólítás kapcsán egy nagyon érdekes és óriási jelentőségű tervről értesült a *Kalk. Tudósító*. Ugyanis gróf Apponyi Albert volt vallás- és közoktatásügyi miniszter az aradi új katolikus plébánia-templom építésével kapcsolatban, Csernoch János megyés püspökkel egyetértve, egy monumentális tervet terjesztett a Felsőélelé jóváhagyás végett. Apponyinak és Csernoch püspöknek nagyszabású és hazafias terve röviden ez: *A kormány és a király hozzájárulásával* építtessék Aradon egy hatalmas, a nagy városhoz méltó templom, mely templom körül felállított oszlopcsarnokban helyezzessék el az aradi szabadsághősök hamvait. *Ő felsége a terv ellen kifogást nem tett.* Csernoch püspök már tárgyalt is a szabadsághősök utódaival a hamvak átszállítása ügyében, mert — amint értesülünk — a jelenlegi kormányban nagy hajlandóság mutatkozik arra, hogy a nagyszerű terv minél előbb megvalósuljon s így remélhető, hogy a nemzet hőseinek a király hozzájárulásával emelnek pantheont az építendő új templom mellé.

* **Ügyészi megbizottak.** A járási főszolgabírók mellé a következő ügyészi megbizottakat nevezte ki az igazságügyi miniszter. Vaskóh dr. Mandel Viktor, Margitta dr. Pálffy Gyula, Derecske dr. Buday József, Nagyszalonta dr. Cseresnyés Jenő, Székelyhid dr. Hajós Emil, Berettyóújfalui dr. Bölönyi Andor, Belényes dr. Schwimmer Béla, Eled dr. Poyndár Miklós és Földes Béla dr.

Vöröstengernek és az Indiai Óceánnak. Bevártuk a kedvező szelet, horgonyt szedtünk, s Isten hírével előre.

Harminc nap múltán, mint egy óramutató, olyan pontosan, elértek Jávát; a vak is ráismert volna a térképen megjelölt három következő szigetre. S ránk virradó vasárnap ott láttuk magunk előtt a kéklő távol színtjén. Pálmakoszoruzta korálsziklák közepe nagybátyám szigetét. Amint jobban közeledtünk, a másodkormányos így szólt hozzám:

— Kapitány, mintha egy világító tornyot látnék!

— Világító tornyot? Egy pusztaszigeten? Tán az eszed ment el.

— De bizony világító torony! Kapitány ur! Ott meg a kikötő! Ni, a rakpart, meg a házak!

— Tényleg nekem is úgy tesz. Eh nyilván csak a szemünk káprázik, vagy tán délibáb mondok neki. Amikor egyszerre csak elénk érkezik a kalauz sajka s rajta a fináncok. Furcsa kis pusztasziget, ahol kalauz, meg várnőrség fogadja az embert. Hja bizony már akkor hat esztendeje múlt, hogy nagybátyám pusztaszigetjé megszűnt pusztasziget lenni. Kissé megkéstem. Egy amerikai megelőzött térkép nélkül, csak úgy találomra rábukkant a szigetre s elcsipte orram elől a kincses barlangot. S menten várost épített magának, gyarmatosokat telepített a szigetre, újságot alapított, színházat épített, bevezette a vámot, a mos világitást és minden menyörgős

* **Mi lesz a bejelentő hivattal?** Nagyváradi város tanácsa az újkor foganatosított népszámlálás alkalmával úgy intézkedett, hogy az összeíró munkálatokkal együtt külön összeíró lapokat állított ki, amelynek adatai szolgálnak majd a bejelentő hivatal alapjául. A polgármester ígérte is, hogy azokat az adatokat külön munkaerővel feldolgoztatja. A lapok utcák és házak szerint osztályozva most ott hevernek a rendőrségnél egy sarokban, ahelyett hogy már fel lennének dolgozva. Ezt az alkalmat nem szabad elmulasztani, sürgősen kell intézkednie a polgármesternek az adatok feldolgozása s a bejelentő hivatal felállítására.

* **Közigazgatási gyakornok, mint ügyészi megbizott.** Megírtuk a napokban, hogy a béli főszolgabíró ügyészi megbizottá dr. Miskolczy Hugó közigazgatási gyakornokot javasolta kinevezni ügyészi megbizottul. A főszolgabíró megalkodik a kinevezéshez, mert más arra alkalmas egyént nem tud bélből. A főszolgabíró előterjesztésére tegnap tette meg véleményes jelentését dr. Wallner Ödön főügyész. A vélemény szerint a főügyész nem kifogásolja a kinevezést, hanem nem tartja célszerűnek, hogy a főszolgabíró mellé rendelt közigazgatási gyakornok neveztesse ki ügyészi megbizottul, mert az eljáró bírónak alárendelt tisztviselőtől a vád önálló kezelése nem várható, s nem is kívánható, holott a két hatóságnak egyenrangúnak, egymástól függetlennek kellene lennie.

* **Tüdőbeteg szanatóriuma Nagyváradon.** A nagyváradi tüdővérs ellen védekező egyesület igazgató választmánya tegnap ülést tartott a városházán, Fetzer Antal felsz. püspök elnöke alatt, amelyen jelen voltak: Rimler Károly polgármester, Fleischhacker Gyula, Satarill Ferenc, dr. Mayer László, Kőszeghy József, dr. Fráter Pál és dr. Gerő Sándor. Ezuttal a tervbe vett állandó téli és nyári hegyi szanatórium építése felett tanácskoztak. Megállapították, hogy az egyesületnek az építési céljaira az ingyen felajánlott téglák, mész, fa, cserép stb. anyagokon kívül az egyesületnek mintegy 73,000 korona pénzüsszeg áll rendelkezésére. Már egy korábbi ülésen azon vélemény alakult ki, hogy tekintve a rendelkezésre álló építési költséget, az eredetileg 40

menyőket. Ők az amerikaiak, nem tétovásznak, főként ha befektetendő alaptőke gyanánt félmilliárdnyi szűzarány, gyémánt és keleti gyöngy áll a rendelkezésükre. Annyi tisztesség mégis volt bennük, hogy a várost Kaxoár foknak nevezték el, ha egyéb nem, hát ennyi is jól esik az embernek. Mitévő lehettem, nem volt egy huncut fityingem sem, mert persze, hasztalan folyamodtam jobbra-balra az államkincstár kerekén megtagadta a kincseket illető jogos követeléseim kielégítését. Személyzetem faképnél hagyott, a két árbocoson tudtam, már-már szinte éhen veszem, végre is beadtam a derekam, megvizittem a városi tanács elöllebb tagjait, a többiekhez beadtam a névjegyemet. Névjegyem a városi levéltárba kerültek, nekem pedig megszavazták a városi szobor őrségét, mert szobrot emeltek volt az öreg Kaxoár emlékének. Hat hónapig éltem dobogó szívvel, a hallatlan megalázást, hivatalos kék liberiamba öltözve őriztem nagybátyám szobrát, igen hat hónapig, ez alatt sikerült garasonként összekuporgatni annyit, hogy jegyet válthattam az európai posta hájóra. Talán már említettem, hogy direkt hajó összeköttestést is létesítettek az én pusztaszigetem és Marseille között? Na köztünk legyen mondván az is nagy mamlasz ám, aki hisz még manapság a pusztaszigetekben. Nekem ugyan beszélhetnek.

— Ezt ugyan előre is megmondhatta volna!

ágyra tervezett szanatóriumot redukálják 20 ágyasra. Azonban mert a kisebb épületnél is csak a kórterem lehetne kisebb, ez pedig nem apasztaná aránylagosan az építési költségeket, az igazgató választmány ismét csak a nagyobb, 40 betegnek megfelelő szanatórium építésére tért vissza. A hiányzó építési összeg amortizációjának fedezéséért Nagy Váradi városához fordul, tekintve, hogy főként és első sorban a nagyváradi szegény betegek nyernek a szanatóriumban elhelyezést. Hogy a szükséges építési, berendezési és fenntartási összeget pontosan megtudják, a város főmérnökét, továbbá dr. Mayer László városi főorvost és dr. Gerő Sándor egyetemi főorvost felkérték a pontos költségvetések elkészítésére. Ha ezek a munkálatok együtt lesznek, újból összejön az igazgató választmány a további teendők megbeszélésére. Így remélhető, hogy még ez év folyamán felépítik a nagyváradi tüdőbetegek szanatóriumát s Nagyváradi ismét gazdagabb lesz egy áldásos közegészségügyi intézménnyel.

* **Megbüntetett isr. hittanár.** Czitrom Jakab a belényesi polgári iskola hittanára félára vasuti jegyet akart kérni a vasuti üzletvezetőségtől. A kérelmet az állami elemi és polgáriskolai igazgatóknak már alá is írták, illetve Czitrom Jakab tanári minőségét igazolták. Czitrom eljárása azonban törvényellenes volt és emiatt feljelentést tettek ellene a közigazgatási bizottsághoz. A bizottság Czitrom ellen és a két igazgató tanítónő ellen elrendelte a fegyelmi vizsgálatot. A fegyelmi vizsgálat során a belényesi tanfelügyelő kérte a vizsgálat megszüntetését. A kérelemben egy Czitromnál, mint a két tanítónőnél külön-külön hozta fel a mentő körülményeket. Czitromnál azt hozta fel, hogy jóhiszeműleg járt el, a két igazgató-tanítónőnél pedig a fentén kívül, hogy mindketten igen eredményes munkálkodást fejtenek ki és Belényesben ők alapították meg az iskola tekintélyét. A jelentésben különben az is igen érdekes rész, hogy a tanfelügyelő javasolja, miszerint tekintettel arra, hogy mivel az elemi iskolai igazgatóknak ugyanis nyugalomba fog menni és akkor egy tanítónő hely megüresedik, ezt férfi tanítóval töltsse be a vallás és közoktatásügyi miniszter és azt a tanítót az igazgatói teendőkkel is bizza meg, mert az igazgatói teendők határozottan férfit kívánnak meg. Hogy pedig Ditter Regina tanítónőt a kinevezés által jogszerűlem ne érje, javasolja a tanfelügyelő, hogy Ditter Reginát helyezze el Belényesből. Kár, hogy a tanfelügyelő a jelentését a fegyelmi ügyel kapcsolatosan tette, mert így annak csak a fegyelmi ügyre vonatkozó részét vették minden fórumon figyelembe és javaslatát nem teljesítették. Egyébként a két tanítónőt felmentették a fegyelmi vizsgálat alól, ellenben Czitrom Jakabot 50 korona erejéig büntették meg. Czitrom az ítélet ellen felebbezést jelentett be, melyet a miniszter nem vett figyelembe. A miniszter döntése tegnap érkezett le a vármegyéhez még pedig az ítélet jóváhagyásával, mindössze annyi módosítással, hogy Czitrom az 50 koronát nem a kincstár, hanem a tanítói nyugdíj- és gyámalap javára köteles befizetni.

* **Elhunyt főhadnagy.** Sztréska Imre nagyváradi honvéd főhadnagy, 31 éves korában tegnap elhunyt. Az élte delén levő katonatiszt pár nappal ezelőtt meghült, tüdőgyulladást kapott s a veszélyes betegség pár napi szenvedés után megölte. Temetése nagy katonai diszszel holnap, csütörtökön délután 2 órakor lesz a vámbáz-utcai gyászházánál.

* **A belényesujlakaiak panaszsa.** A belényesi urbéresék mintegy 150-en panaszt tettek tegnap az alispánhoz. A panaszban melyet ők maguk készítettek, nagy kusza betűkkel mondják el, hogy az előjáróság a község legelőjét már évekként ezelőtt az 6 meghallgatásuk nélkül a belényesi vasutnak adta ki bérbe. Később az italmérés jogot is kiadták állítólag.

Mind ezekbe vagy bele nyugodtak, vagy pedig perelik jogukat. Legújabb panaszuk amiatt van, hogy az előjáróság a belügyesüljakiak legelőjét illetve az ez alatt lévő ménkö talajt adta ki bérbe. Ez a bérbeadás igen séreimes az urbéresekre, akik kérik az ügy megvizsgálását és az előjáróság ellen a büntető eljárás megindítását.

* **Tűztől fél a szultán.** Nagyon megrémült a szultán, mikor a Dolma Bagcse ablakából meglátta a porta épületének égését. Alig pusztult el a híres Csiragan palota, amelyben a képviselőház talált hajlékot, a lángok martaléka lett Konstantinápolynak másik nevezetessége, az ősrégi portapalota. A pusztító tűzvész után a szultán elhívatta gróf Széchenyi Odón pasát, a török főváros tűzoltó főparancsnokát és megkérdezte tőle, nem fenyeget-e tűzveszedelem a Dolma-Bagcset. Széchenyi pasa nyugodt lélekkel nem tudott erre nemet mondani s a szultán megkérte őt, hogy tartson vizsgálatot. Gróf Széchenyi Odón több tűzoltó tiszttel bejárta a Boszporus partján lévő palotákat, amelyek szomszédosak a szultán rezidenciájával és visszatérve a Dolma Bagcsebe, nyíltan megmondta a szultánnak, hogy ha a Boszporusnak ezen a partján tűz támadna, menthetetlenül elpusztulna a Dolma Bagcse, mert sehol sincs tűzjelző állomás, a síkatorokon át nehéz fecskendővel a veszedelem színterére jutni. A szultán elrendelte, hogy Széchenyi pasa belátása szerint intézkedjék a Dolma-Bagcse védelmére,

* **Pályázat fővegyészi állásra.** Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága 585—14164—1909. közgyűlési véghatározatával városi vegykezleti és élelmiszer vizsgáló intézet felállítását elhatározván, ezen véghatározatban foglalt felhatalmazás alapján az intézetet vezető fővegyészi állásra pályázatot hirdetett. Felhívom mindazokat, akik ezen évi 3600 korona kezdő fizetéssel és 700 korona lakbérrel javadalmazott állást elnyerni óhajtják, hogy a 16026—1898. sz. m. kir. földművelésügyi miniszteri szabályzatban megállapított képesítéseket, valamint eddigi működésüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket hozzám (Városház I. em. 4. sz.) 1911. február hó 28-ik napjának d. u. 5 órájáig annál is inkább adják be, miután a későn beérkezett vagy kevésebb fel nem szerelt pályázatokat figyelembe venni nem fogom. Nagyvárad, 1911. február hó 10. Rimler Károly, polgármester.

* **Négy község végszegényedésben.** A megyei közigazgatási bizottság, a béli járásból kötelezte Bélegregy, Béliörvényes, Kománfalva, Bélihagymás és Botfej községeket a községi iskola felállítására. A közigazgatási bizottság határozatát tegnap a községek képviselő testületei külön-külön felelőzték meg. A felelőztésekből különösen kiemeljük Bélegregy községét, melyben azt mondják el, hogy a község 165 százalék pótdóval dolgozik és oly nyomorúságos helyzetben van, hogy legszükségesebb kiadásait sem képes fizetni. Béliörvényes 170, Kománfalva 158, Bélihagymás 153 és Botfej 94 százalék pótdóval tartja fenn magát. Bélihagymás kivételével a többi községek végszegényedésben szenvednek a felelőztés szerint. Ezek a községek nemcsak egy iskola felépítési költségeit sem tudják kifizetni, de egy tanítót sem képesek még állami támogatással sem fizetni. Bélihagymás hajlandó az iskolát felépíteni, de csak úgy, ha az állam aztán átveszi.

* **A jegyzők szabadság ideje.** A községi és körjegyzők, valamint a segédjegyzők szabadság ideje eddig nem volt szabályrendeltileg biztosítva. Így ha a jegyzők szabadságra akartak menni egy költséges torturán kellett

keresztül menniök, míg végre élvezhették a szabadságot. A szabadság idő rendése végett a vármegye szabályrendeletet alkotott és felterjesztette jóváhagyás végett a belügyminiszterhez. A belügyminiszter tegnap küldte le a szabályrendeletet jóváhagyva a vármegyéhez.

* **Közigazdasági előadások.** Ma szerdán este fél 9 órakor tartják meg közigazdasági értekezését a Kereskedelmi Csarnok erkélytermében dr. Endrei Kálmán ügyvéd és Ehrlich Kálmán ügyvédjelölt. A felolvasáson az érdeklődőket szívesen látja a *pszichológiai tisztviselők szövetségének országos vezetősége*. Felolvasás után fehér asztal mellett hideg buffet és barátságos eszmecsere lesz.

* **Vitális és a berettyóújfalui csendőrség.** Az alispán Vitális Imre ártalmatlanná tette után egyenesen a belügyminiszterhez tett felterjesztést az iránt, hogy a berettyóújfalui csendőr létszámot ötről tízre emeljék fel. A létszámemelés Vitális Imre esetével indokolja az alispán. A hírhedt haramia eredménytelen kutatását annak tulajdonította az alispán, hogy a lakosság a csendőrséggel szemben közömbös volt és szívesebben kelt a haramia támogatására, mint a hatóság segítségére. Ilyen állapotok mellett a csendőrség teljesen magára van utalva. Az az öt lovas csendőr pedig, kik Berettyóújfaluban is teljesítik a szolgálatot képtelenek megfelelni feladatuknak. A belügyminiszter intézkedésére a debreceni csendőr kerületi parancsnokság tegnap értesítette az alispánt, hogy az eddigi öt főből álló létszámot 10-re emelte fel.

* **Szövő-kötő gyár Nagyváradon.** Egy nagyszabású szövő-kötött iparúkat előállító gyártelep létesítését tervezik Nagyváradon. E tárgyban ma, február 15-én délután 5 órakor értekezlet lesz Rimler Károly polgármester hivatalos helyiségében.

* **Rejtély a pincében.** Budapestről jelentik: A nyugati pályaudvar raktárőrnökségének pincéjében Farkas Mihály vasúti munkást eszméletlen állapotban találták. Homlokán ütés nyoma látszik, pénze és értéktárgyai eltűntek. Kihallgatni nem lehetett, eszméletlen állapotban került a Rókus-kórházba. Nem lehetetlen, hogy Farkas még szombaton valahol elitta a pénzét és zálogban hagyta az értéktárgyait, azután részegen jött el a raktárba és leest a pincébe, fején megütve magát. Ez ellen szól az, hogy az örök közül senki sem látta Farkast bejönni. Az is lehetséges, hogy szombaton már el sem ment a raktárból, mert otthon azóta nem volt, hanem valaki a pincében leütötte és kirabolta. A rejtély, miután Farkast még mindig nem lehetett kihallgatni most azt igyekszik megállapítani, hogy Farkas hol járt szombat óta.

* **Kis Robinsonok.** Egy 15 éves diágyerek atyjától megszökött s egy hasonló korú barátjával együtt Fiume felé utazott. Bizonyosan valami kalandos természetű könyvből merítették az inspirációt az éretlen elhatározásukhoz. A rendőrség intézkedett a kalandos hajlamu gyermekek feltartóztatás és visszakísértése iránt.

* **Találtak 2 karperecet, 1 esernyőt, 2 női kiegészítést és egy pénztárcát némi pénz tartalommal.** Igazolt tulajdonosaik jelentkezzenek a rendőrségen I. em. 7. sz. szobában.

* **Villamos csillárt** ne vásároljon, berendezést ne készítsen, míg Stern-nél a Bémer-téren nem beszél, felvilágosítok bárkit, ha nem s vásárol nálam. Terveket díjmentesen készítek, Raktáron tartok villamos és gáz főzőket, vasalókat, Wolfram és izzó lámpákat nyári áron házhoz szállítok. Bémer-tér 3. Telefon 556.

Legelegánsabb estélyi cipők

és urak részére
bábi divatcikkek
legkedvezőbbben

REICHARD - áruháza

:: czégnél kaphatók. ::

x **Színházban.** (Előadás előtt 3 perccel Zs. művész öltözőjében) Zs. művész: Nos rendben vagyok . . . mindjárt jön a jelenésem; . . . Jesszusom, hol az új briliáns collierem, . . . otthon felejtettem, — pedig avval akartam pukkanítani az Erzsit . . . még azt fogja hinni . . . (Ajtó nyílik) Messenger-Boy: Csókolom kezét, elhoztam az új briliáns colliert . . .

Zs. művész: Az angyalok hoztak fiam . . . Messenger-Boy: Nem kérem, kerékpáron jöttem.

Vegyél!

Vegyen!

Vegyünk!

10. 13. és 17.

Koronáért

Moskovits Antonomiai cipőt Nagyvárad

Kossuth-utca 5. gyár épület és
:: Bémer-tér, Fő-utca sarok. ::

x **Vadászok figyelmébe.** Tisztelettel értesítem a nagyrődemű közönséget, hogy Rákóczy-Moskovits palotában egy modern fegyvertárat nyitottam, hol mindennemű fegyverek, revolverek és töltények kaphatók. Fegyvereket szakszerűen javítok. Ladányi József puskműves és fegyverkereskedő. A vadászati évad vége felé közeledik. Felhívom a fegyvertartók figyelmét, hogy fegyvereiket javítás végett bizalommal hozzák műhelyembe. M. kir. löporáda. Telefon 269.

CZAPFALVI JÓZSEF

mázoló, épület és butorfestő

Nagyvárad, Nagy Sándor-utca 11 szám.

Helyi és vidéki telefon szám: 1001.

Elvállalok minden e szakmába vágó munkát u. m.: fa- és márvány utánzat készítését, épület, üzleti, kávéházi és gyógyszerári berendezések és butorok festését, kerli butorok zománcozását és porcellán utánzatát. Vidék megrendeléseket a legpontosabban készítek

Tisztelettel

358

Czapfalvi József.

* **Révai Nagy Lexikon** 18 kötet á 16 korona, Franklin Kezi Lexikona 3 kötet 54 korona havi részletfizetésre is. Megrendelhető Benkő Artur könyvkereskedésében. *Modern Antiquarium.* Nagyvárad, Rákóczi-ut. 10. Telefon 870.

Ifj. Kohn Sámuel-
féle üzlet teljes elárúsítása

FLEGMAN

míg a készlet tart

naponta d. e. 9—1-ig. d. u. 2—7-ig.

x **Mikor pártoljuk a hazai ipart?**
Ha a termék van olyan jó, mint a külföldi, ha beszerzése előnyös. Ime itt az alkalom magyar ember készítménye, magyar termék, mégis kiállja a versenyt bármely külföldivel. Ki ne hallotta volna híret a Siklinél beszerezhető Gyulatiinak, mely megóvják a fogat a romlás, porlás és lazulástól, letisztítja a fogról a feketeséget, barnaságot, a fogfájást rövid idő alatt megszünteti s mégis alig kerül napi használata személyenként 1 fillérbe. Kérjük minden gyógytár és droguériában, valamint fűszer és fodrász üzletben a Sikli Gyulatiint. Ára üvegekint 1.50 és 3 korona. Főraktár Sikli Józsefnél Halász-utca 10. számú háznál, mely 1950 koronát jövedelmez és még beépíthető telekkel bir, szabad kézből eladó.

SPITZER BÉLA

női és gyermek divat-háza

A legszebb

menyasszonyi kelengyék, far-

sangi toilettek készülnek

Spitzer

szalonjában

Rákóczi-ut 3. sz.

Mielőtt

az őszi és téli ruhaszükségleteiket beszereznék, ne mulasszák el

FRIEDLÄNDER
angol uri szabó cég

előnyös árairól és eredeti angol szöveteinek kitűnő minőségéről és elegáns szabásáról meggyőződni. Nagyvárad, Szt. János-utca.

x **Telefonnál.** X. ügyvéd: Halló? kérem a 693 at.

Központ: A Messenger Boy-t?

X. ügyvéd: Igen.

Messenger Boy: Halló itt a 693. Messenger-Boy gyorsküldőnc vállalat.

X. ügyvéd: Itt X. ügyvéd beszél; kérek gyorsan egy kerékpáros Boyt Rákóczi-ut 2 alatti irodamba küldeni, ahonnan hozza fel nekem — a törvényszéki palota első emelet 61. számú szobába az otthon felejtett 693-as számú akta csomót.

Korcsolya

különlegességek

:: kizárólag ::

Tarsoly és Risztónál

Rákóczi-ut.

SZINHÁZ.

Heti műsor:

Szerda: Hercegisasszony.
Csütörtök: d. u. Bizánc, ifjúsági előadás
Este Magdolna.
Péntek: Traviata, F. Károlyi Leonával.
Szombat: Tatárjárás.
Vasárnap: délután Halhatatlan lump, este Hercegisasszony.

Hercegisasszony. Ma este negyedszer játsszák a Szigligeti-színházban Lehár dallamos zenéjű új operettjét a Hercegisasszonyt. A nagyvárad közönség nagy szeretettel fogadta a híres operettet s állandóan zsufolt hávak tapsolnak a pompás darabnak.

Magdolna Csütörtökön este harmadszor adják elő a Szigligeti-színház dr Pelle János szép sikerrel bemutatott színművét Magdolnát. A fiatal író darabja nagy tetszéssel találkozott a közönség körében s így előreláthatólag nagy közönség fogja nézni a darab harmadik előadását.

Tatárjárás. Szombaton este az előre hirdetett Cigányszerelem helyett Bakonyi nagysikerű népszerű operettjét a Tatárjárást játsszák a színházban. A darabcsere az a körülmény kényszeríti az igazgatót, hogy szombaton este a jogászbálra van Bura Karesi zenekara szerződötve s így a Cigányszerelem s Bura bandája nélkül nem adható. Szombaton az előadás 7 órakor kezdődik.

MULATSÁG.

Farsangi naptár.

Február 15. A Kath. Kör társasvacsorája és háziestélye a Pannóniában.

Február 18. Jogászbál a Vigadóban.

Február 25. A Tiszti Kaszinó vívó estélye a Kereskedelmi Csarnokban.

A Kath. Kör mai társasvacsorája. Nagysikerűnek és impozánsnak ígérkezik a Kath. Kör ma esti társasvacsorája, mely a »Pannonia« nagy éttermében lesz megtartva. Az agilis rendezőség, élén dr Imrik Gusztáv ügyvéddel és Kelemen Kálmán pénztárnokkal, mindent elkövet, hogy az idei farsang legcsaládiasabb jellegű és legfesztelebb hangulatú mulatságát varázsolja elő. Rendkívül népes lesz az estély, mert eddig több, mint kétszázötvenen váltották meg részvételi jegyüket. Egy részvételi jegy ára férfiaknak 4 korona, nőknek 3 korona. Meghívó nem lett kibocsátva, de azért ez ne tévesszen meg senkit, a Kath. Kör szívesen lát mindenkit, aki szeretettel közeledik hozzá. Vacsora után tánc lesz, melyhez elsőrendű cigányzenekar fogja szolgáltatni a zenét. Szóval egy igazi családias, szeretet melegítői áthatott estére van kiállítás.

A jogászbál. A nagyvárad jogásziifjúság bálja, amely oly fényesnek, oly pompásnak ígérkezik, hogy Nagyvárad báli krónikájában alig lehet majd párját találni, nem február 22-én, hanem február 18-án lesz. A jogásziifjúság már most megkezdte a bál előkészítését. Nagyvárad társadalmi előkelőségei már szinte kivétel nélkül biztosították a megjelenésüket s már eddig többen elfogadták a bál védnökséget.

TÁVIRATOK.

A delegáció ülése.

Budapest, február 14.

(Saj. tud.) A pénzügyi bizottság ülésén ma Honranyi Frigyes báró elnökölt. Az ülésen Beöthy László előadó a közös pénzügyminiszteri és a közös legfőbbtanácsnak 1911. évi költségvetését tárgyalták. Az előadó javaslatát úgy általánosságban, mint részleteiben egyhangulag elfogadták.

Barabás Béla győzelme.

Szilágysomlyó, febr. 14.

(Saját tudósítónktól.) Szilágysomlyón Barabás Bélát óriási többséggel tegnap a kerület képviselőjévé választották. A választás alatt dr Keller Justh-párti viszszalépett és egyidejűleg távirati panaszt tett a belügyminiszterhez, hogy a Barabás-pártiak terrorizálják a szavazatot. A választásnak este 8 órakor volt vége, amikor Barabás 1587, Delesi 911, Keller 216 szavazatot kaptak. Így Barabás 460 abszolút többséggel választott meg.

A szerb király Rómában.

Belgrád, február 14.

Péter király ma reggel Milovanovits külügyminiszterrel, Jurisich ezredes első hadsegéddel és nagy kísérettel elindult Rómába. A külvonlat Zágrábon és Laibachon át megy Rómába.

Sztrájkoló orosz diákok.

Pétervár, február 14.

Az itteni egyetemen az előadásokat alig látogatják. Az előadások megtartását csak a rendőrségi karhatalom jelenléte teszi lehetővé. A sztrájkoló diákok hétfőn, a folyosókon büzsös

vegyi termékeket dobáltak szét. Sok diákot a rendőrség kiszorított az egyetemről; nyolcvanhat közülük letartóztatott, a személyazonosság megállapítása után azonban szabadon bocsátotta őket, egyes cinkosok kivételével, melyeket fogva tartott. A felsőbb női tantolyamokat is igen kevesen látogatják és az itteni öt másik főiskolát is egész nap a rendőrségnek kellett őriznie. Más városokban az előadások megzavarására irányuló törekvés kudarcot vallott.

Rothschild temetése.

Bécs, február 14.

A Rothschild-palota elé egymásután robbognak az udvari hintók, a diplomácia képviselőinek kocsjai. Eljött a temetésre Montenuovo herceg első főudvarmester, az osztrák arisztokráciának legnevesebb tagjai, az udvar magas méltóságai, a nagykövetek teljes számban. Dél-előtt 11 órakor kihozták a ravatalos teremből a koporsót és feltették egy négylovas gyászhintóra. A temetkezési vállalat emberei roskadoztak a koszoruk terhe alatt, amelyek hat kocsit elleptek. Aztán megindult a gyászmenet a központi sirkertbe. Fél egy óra volt, mikor báró Rothschild Albert koporsóját bevitték a családi sírboltba. Dr. Güdelmann főrabbi még egy rövid bucsubeszédet mondott a halott felett, aztán bezárult a kriptá ajtaja.

Singer Artur doktorátusát megsemmisítették.

Budapest, február 14.

A tudományegyetem bölcsészeti fakultása tegnapi ülésében Singer Artur bölcsészdoktori szigorlatát a fegyelmi ügy érintetlen hagyásával saját hatáskörön belül egyhangulag végérvényesen megsemmisítette.

Igazságszolgáltatás.

Esküdsorsolás a törvényszéken.

Hétfőn délután 3 órakor sorsolták ki a törvényszéken a március első felében működő esküdteket, Ember Géza törvényszéki bíró elnökelete alatt. Kisorsolták a következőket:

Rendes esküdtek:

Waldmann Ödön bankhivatalnok, Csanak Jenő földbíró, Kocsár Lajos földbírtokos, Ernst Péter földbírtokos, Bige Béla városi számtiszt, Horváth Mór vizszab. mérnök, Bleyer Miksa kereskedő, Karakas Károly megyei iktató, Bordé Ferenc városi főjegyző, Ficzek Jenő bankpénztárnok, Fónagy Imre földműves, Gáti Ferenc, Alföldi János malomtulajdonos, Lehoczky József tanító, dr. Fleischer Béla ügyvéd, Ujfalussy Dezső postamester, Kövér István bankhivatalnok, dr. Földes Béla ügyvéd, Deutsch K. Ignác kereskedő, Leelőssy Sándor földbírtokos, Papp László ev. ref. lelkész, Bartha Endre p. ü. tanácsos, Bardon Ferenc püsp. mérnök, Csatári István kereskedő, Soós Emlint földbírtokos, Sándor István gépész, Bleyer Andor könyvelő, Hanzély István erdőmester, Fazekas Sándor földműves, Sütő László kőműves.

Helyettes esküdtek:

Kriszta Sándor vendéglős, Barabás Szilveszter szabó, Vicsay István lakatos, Barza József kártyos, Voszka Ferenc magánzó, Balogh Ferenc fodrász, Hant Béla asztalos, Balogh Pál szatócs, Poronkay Gyula szabó, Pekarik Endre kártyos.

NYILTTÉR.

BÚTOR

jó kivitelben, jutányosan

REISZ

butorgyárában

Nagyvárad, Kossuth(Sas)-u. 7.

REGÉNYCSARNOK.

NYOMOR.

Irtta: Hjalmai Knuth.

Fordította: Vörös József. 24

Sokáig üldögéltem így s örültem az ötletnek. Az idő haladt. A gesztenyefák sudarában bugott a szél s a nap nyugovóra hajolt már. Talán nem is illik, ha egy bankhivatalnokot hat borbélyjeggyel kínál meg az ember? Talán két teli borbélyjegyfűzet van a zsebében, tiszta, finom borbélyjegyek. Ki tudja? Kiforgattam a zsebeimet, hogy nem talállok-e valami egyebet amit odaadhatnék neki; de nem találtam semmit. Ha talán a nyakkendőmet adhatnám oda? En nyakkendő nélkül is meg tudok élni. begombolom a kabátomat, úgy sincs már mellényem. Leoldottam nyakkendőmet, letisztítottam, s a borbély-jegyfűzettel együtt becsomagoltam. Kimentem a temetőből s a kávéház felé kerültem.

A városház óráján hét óra volt. A kávéház körül járkáltam, egypárszor, elmentem a vasrács előtt s minden vendéget végignézttem. Nyolc óra felé észrevettem a fiatalembert, amint nyugodt eleganciával a kávéház felé tartott. Szívem repetett az örömtől s köszönés nélkül szaladtam hozzá.

— Kölcsonzz egy fél koronát, öregem! — mondtam szemtelenül — ne... ne, itt van az ellenértéke — s kezébe nyomta a csomagot.

— Nincs! — mondta. — Becsületemre, nincs! — s szemem láttára fordította ki az erszényét. — Az éjjel ricsajoztunk egy kicsit s most fuccs! Komolyan!

— De kérlek! Elhiszem! — feleltem s elhitttem mindent, nem volt oka, hogy ilyen csekélységért hazudjék s aztán láttam is, hogy nedvesek a szemei. Visszavonultam. — Bocsáss meg, öregem, — mondtam — pillanatnyi pénz-zavarban vagyok.

Jó darabot haladtam már, mikor utánam kiáltott s a csomagot felém nyújtotta.

— Vedd el! Vedd csak, kérlek, — feleltem — szívesen adom. Csekélység az egész... semmi... minden, amira van.

Saját szavaim meghatottab; olyan vigasztalanul csengtek bele az esti levegőbe, hogy sirva fakadtam.

Erős szél kerekedett, a felhők kezdetöztek az égen, besötétedett és hideg volt. Az egész uton sirtam, nagyon sajnáltam önmagamot s szakadatlanul ismételttem néhány szót valami

kilátást, mely könyvet csalt szemembe. Olystenem! Milyen nyomorult vagyok! Milyen nyomorult!

Az idő mult, lassan, lomhán. A torogadeban voltam, leültem a kapu lépcsőjére s a kapu alá bítam, ha valaki arra jött. Fáradtan bámultam a kivilágított üzletekre, melyekben most csengett az arany. Végre csendes zugot találtam a templom és bazár között.

Nem, ma már nem mehetek ki az erdőbe, — gondoltam — nincs elég erőm, hogy azt a hosszú utat megtegyem. Akámi történik is velem, itt maradok a helyemen; ha hideg lesz, körüljáróm egypárszor a templomot; aztán nem akarok már annyit vesződni magammal, legyen akárhogy. Hátradóltam a helyemen s szundikáltam.

A zaj elnémult körülöttem, az üzleteket bezárták; egyre gyéribben hallottam a járókelők lépését s lassan-lassan kialudt a fény az ablakban is...

Felötöm a szemem s egy sötét alakot látok magam előtt; a villogó gombok sejtetik, hogy rendőr. Az arcát nem látom.

— Jó estét! — mondja.

— Jó estét! — válaszolom ijedten s felekelek. Mozdulatlanul áll előttem.

— Hol a lakása? — kérdezte.

Csupa megszokásból, minden gondolkodás nélkül régi lakásom címét mondtam, azt a kis manzard-szobát, melyből kiköltöztem.

Még mindig előttem áll.

— Valami rosszat tettem talán? — kérdeztem ijedten.

— Nem, szó sincs róla, — mondja. —

De hideg van s meghűl, menjen haza!

— Igaz, hideg van. Erzem.

Jó szakát kívántam s ösztönszerűleg régi lakásom felé indultam. Talán ha óvatos leszek, fel is juthatok a szobába; nyolc lépcsőn kell felmennem csak a két legfelsőbb nyikorog egy kissé.

Az ajtó előtt lehúztam a cipőmet s felmentem. Mély csend; a második emeleten lassan ketyeg az óra és gyereksírás hallatszik; mély csend. Megtaláltam az ajtót, megemelem egy kissé, nyitva van, belépek s beteszem magam mögött.

Minden a régi helyén van, a függönyök félrehúzva, az ágy üres; az asztalon valami jehér tárgy fekszik, a levél, melyet a háziasszonynak írtam; tehát senki sem volt itt, mióta elmentem.

Tapogatni kezdek és elcsodálkozom, hogy levelet találok az asztalon. Levelet? Az ablakhoz megyek, kibetűzőm a címet, a kusza vonásokat s végre a magam nevét találok a borítékon. Aha! Az asszony válasza; kitilt a szobából s rámparancsol, hogy be ne tegyem többé a lábamat.

(Folyt köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Gazdasági szakelőadások Nagyváradon.

A Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége a Biharmegyei Gazdasági Egyesülettel karöltve *f. évi február hó 18. és 19-én* Nagyváradon, a megyeháza nagytermében gazdasági szakelőadásokat rendez, melynek tervezetét a következőkben közöljük:

Február 18-án, délelőtt 9—11-ig *Kerpely Kálmán* gazdasági akadémiai igazgató: A céltudatos talajművelés szerepe a szárazság elleni küzdelemben. Délelőtt 11-től fél 1-ig dr. *Besskő József* gazdasági akadémiai tanár: Ujabb tapasztalatok egyes ragadós állati betegségekről. Délután 3-tól fél 5-ig *Fablonovszky József* kir. tanácsos, a budapesti m. kir. rovarügyi állomás vezetője: A mezei pockok (egerek) országos és kötelező irtása.

Február 19-én délelőtt 9-től fél 11-ig *Herdliczka Ernő* gazdasági akadémiai tanár: Benzinmotoros talajművelő gépek. Délelőtt fél

11—12-ig dr Rács Mihály gazdasági akadémiai tanár: Ujabb tapasztalatok a takarmányozásban terén. Délután 12—1-ig dr Demcs Akos segédtitkár: A postatakarékpénztári intézmény ismertetése.

A midőn a t. gazdaközönseget ezen nagyfontosságú előadásokra meghívjuk, közöljük, hogy a gazdasági szakelőadások díjmentesek, azokon bárki minden díj fizetés nélkül részt vehet.

Az előadások befejezése után február 19-én déli 1 órakor társas ebéd lesz rendezve, melyre a t. gazdaközönseget már ez alkalommal is meghívjuk, jelentkezni lehet az egyesület titkári hivatalánál, Bunyitai-liget.

Nagyvárad, 1911. február 10.

A Biharmegyei Gazdasági Egyesület Elnöksége.

Uj téglagyár részvénytársaság. A rohamosan fokozódó építkezési kedv folytán az építőket a téglahiány fenyegette, mert az eddigi téglagyárak nem voltak képesek fedezni a szükségletet. Ez tette indokolttá az új téglagyárak létesítését. Az Első Nagyvárad Tégla és Cserépgyár Részvénytársaság 100,000 korona alaptőkével tegnap délután 5 órakor tartotta meg alakuló gyűlését a részvényesek igen élénk érdeklődése mellett. A kibocsájtott részvények mind lejegyeztettek, sőt tulajgyzós is konstatáltatott, ami az élénk érdeklődés mellett a vállalat rentabilitását is fényesen bizonyítja. A közgyűlés az alapítóknak a felmentvényt megadta és igazgatósági tagokul: Rács Jakab, Mezey Márton, Papp János, Hönig Ignác és Nagy Lajos lettek megválasztva. Felügyelő bizottsági tagokul Goldstein Sándor, Borgida Béla, dr Weinstock Armin, Salamon Béla, Major Ferenc és Jakab Jakab lettek megválasztva. Ugyészül: dr Weimann Jenő ügyvéd. A részvénytársaság működését azonnal megkezdette és tekintettel a küszöbön álló nagy-szabású építkezési campagnéra és téglaszükségletre, a lehető legjobb auspiciumok között.

Budapesti tőzsdetudósítások.

Budapest, febr 14.

Értéktőzsde.

Magyar hitel	—	—	869.—
Osztrák hitel	—	—	675.—
4%-os koronajáradék	—	—	91.90
Államvasut	—	—	747.—
Jelzálogbank	—	—	508.—
Leszámitoló bank	—	—	506.30
Hazai Bank	—	—	315.50
Kereskedelmi részv.	—	—	770.25
Rimamurányi	—	—	675.—
Salgótarjáni	—	—	675.—
Közuti vasut	—	—	801.25
Városi villamos	—	—	406.—
Adria	—	—	506.—

Irányzat: Szilárd.

A gabonátőzsde.

50 kilogramonként.

Buza áprilisra	—	—	11.52
Buza májusra	—	—	11.32
Buza októberre	—	—	10.90
Rozs októberre	—	—	8.15
Zab áprilisra	—	—	8.69
Tengeri májusra	—	—	5.74

Irányzat: Szilárd.

A szerkesztésért felelős:

Dr VUCSKICS GYULA

Heizer Ferenc

papi- katonai és polgári szabó
Nagyvárad, Körös-utca 22. sz.

Készít a legjobb minőségű szövetekből reverendát és cimadát.

Egyenruhákat bármínemű fegyvernemhez, átalakításokat méret szerint.

Polgári ruhákat legolcsóbb árban valódi angol szövetből készítek.

Levelezőlapra meghívásra helyben és vidéken mértékvetéssel vegett megjelenek.

Szíves pártfogást kér tisztelettel

Heizer Ferenc.

Hirdetmény.

A nagyvárad tiszviselői önszegélyző szövetkezete a k. t. 249—252. §-a alapján felhívja mindazokat, akiknek a szövetkezet ellen esetleg követelésük van, hogy követelésük érvényesítése végett hat hónap alatt, különbeni következmények terhe mellett alulírott volt vezérigazgatónál jelentkezzenek.

Nagyvárad, 1911. február 14-én.

Verner Kálmán.

Értesítés.

Tisztelettel értesitem a n. é.

— közönseget, hogy —

Kert-utca 2. szám.

építési irodát

nyitottam.

Elvállalok tervezéseket és bármilyen e szakmába vágó

:: munkákat. ::

Tisztelettel

Béres Ferenc

építőmester.

Felhívás részvényjegyzésre.

A Leszámitoló és Jelzálogbank részvénytársaság elhatározta, hogy alaptőkéjét 1.000,000 — koronával

3.000,000 koronára az alábbi tervezet szerint felemeli s az új részvények jegyzésére felhívást intéz.

1. Kibocsátanak 5000 darab új részvényt 200 korona névértékkel 300 korona árfolyamon, amelyek értékéből részvényenkint a részvénytőkére 200 korona s a többi pedig a költségek levonása után tartalék tőkére fordítandó. A részvények kiállítására és illetéke fejében részvényenkint 5 korona fizetendő.

2. A részvények értékében a jegyzéskor 50 százalék azaz 150 korona fizetendő, míg a másik 50 százalék azaz százötven korona, valamint az 5 korona kiállítási díj legkésőbb 1911. március 31-ig. Mindkét tétel után 1911. január 1-től számított 6 százalék kamat fizetendő.

3. Az eddigi részvények tulajdonosai az új részvényekre elővételi joggal bírnak, és pedig olyképen, hogy 2 darab régi részvényre egy új részvény jegyezhető.

4. Az új részvények a régiekkel mindenben egyenlők, s már az 1911. év üzletév jóvelmében részesednek.

5. A részvényesek elővételi jogukat részvényeik bemutatásával 1911. február 28 napjáig bezárólag gyakorolhatják, míg a részvényjegyzés zárhatárideje 1911. március 31. napja.

985—1911. szám.

Hirdetmény.

Nagyvárad város közigazgatási bizottsága 905—910. kb. sz. határozatával a várad-velencei állomás kibővítéséhez szükséges területek kisajátítás útján leendő megszerzése végett f. évi február hó 16. napjának d. e. 9 órájára helyszini bejárást tűzvé ki, erről mindazokat, akik a jelzett kisajátítási ügyben érdekelve vannak a fenti körülményről azzal értesitem, hogy a helyszini bejáráson részt vehetnek, ott észrevételeiket szóval megtehetik, vagy e határidő leteltéig írásban beadhatják.

Nagyvárad, 1911. január 30.

Rimler Károly,
polgármester.

A

„TISZÁNTUL“-ra

előfizethet

mindennap.

690—911. sz.

Hirdetmény.

Nagyvárad város közigazgatási bizottsága Jakobovits Adolf elleni kisajátítási ügyben folyó év február hó 18-ik napján d. e. 9 órájára helyszini bejárást tűzött ki s az összejevetel helyéül a városháza bizottsági termét jelölte ki.

Erről a körülményről mindazokat, a kik magukat a jelzett kisajátítási ügyben érdekeltnek tartják, azzal értesitem, hogy a kitűzött bejáráson megjelenhetnek és észrevételeiket ott szóval megtehetik vagy a bejárási napjáig írásban beadhatják.

Nagyvárad, 1911. február hó 1.

Rimler Károly,
polgármester.

2—3 középiskolát végzett fiu

nyomdász tanulónak

felvétetik

Szent László-nyomda

R.-T.-nál.

A keresk. és iparkamarai székházban

egy souterraine helyiség

:-: a folyó 1911. évi

május hó elsejétől kiadó.

Biharmegyei Gazdák Áru- és Hitelintézete
részvénytársaság

GABONA-OSZTÁLYA

Nagyplac-tér. Andrányi-ház. Telefon 836.

Raktáron tart és előnyös árban
elad megbízható, csiraképes repa-
magot, államilag ólomzárolt ló-
here és lucernamagvakat, ugy-
szintén elsőrendű pörkölt sza-
lonnát, valamint tavasz-buzát.

A Z I G A Z,

— hogy sehol sem lehet oly kelle-
mesen szórakozni, mint —

Kecskeméthy István

„NEMZETI“ vendéglőjében.

Kitűnő magyar konyha. A legjobb
fajborok. Abonások polgári árban
megegyezés szerint szolgáltatnak ki.

— Minden este fényes műsor —

mozgófénykép előadás.

— Belépti díj nincs. —

A vidékiek találkozóhelye.

Szállodában szobák 1 korona

— 60 fillértől kaphatók. —

Számos látogatást kér tisztelettel

Kecskeméthy István vendéglős, a
„NEMZETI“
szálloda, vendéglő és kávéház bérloje.

Bumbera István

— papi- és polgári szabó —
NAGYVÁRAD, BÉMER-TÉR.

Ugy a helybeli mint
a megyei főtiszte-
lendő papság szál-
litója.

Helybeli és vidéki Telefon szám 869.

Hirdetmény.

A Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság 1911. január 19-én tartott közgyűlése elhatározta, hogy a társaság részvénytőkéjét 5000 darab új 200 koronás n. é. részvény kibocsátása által egy millió ötszáz ezer koronára

Két millió ötszáz ezer koronára

emeli fel.

Ezen új 500 darab részvény átvételére a régi részvényesek elővételi joggal bírnak a következő feltételek mellett:

1. Az új kibocsátású részvények 230 korona vételárban bocsátatnak ki, melyből 200 korona az alaptőkéhez, 30 korona a rendes tartaléklaphoz csatoltatik.

2. Minden 3 régi részvény birtokosának 2 új részvény átvételére van joga. Tartozik azonban a 230 korona vételáron felül darabonként 3 koronát-bélyeg és kiállítási-díj címén megfizetni.

3. Az elővételi jog gyakorlásának záró határideje 1911. febr. 15. Az ezen határidőben elővételi jogot gyakorolt régi részvénybirtokosok tartoznak.

1911 február 15-ig darabonként 83 koronát,
1911 február 28-ig " 80 "
1911 március 15-ig " 70 "
valamint 1911. január 1-től a fizetés napjáig járó 6 százalékos kamatot az intézet pénztáránál készpénzben befizetni.

Az új részvények 1911 január 1-től kezdve az üzleti haszonban részesülnek.

Felkérjük ennélfogva mindazon részvényeseket, kik a kibocsátandó új részvényekre az elővételi jogot gyakorolni óhajtják, hogy részvényeiket a fent kitűzött záróhatáridőig, vagyis 1911. évi február 15-ig az intézet pénztáránál lebélyegzés végett bemutatassák és a fizetendő összeg első részletét teljesítsék, mivel ezen határidő letelte után az elővételi jog nem gyakorolható.

Nagyvárad, 1911. január 19.

POLGÁRI TAKARÉKPÉNZTÁR
részvénytársaság igazgatósága.

Dajkovits E.

fényirodájában
Sas palota

esküvői felvételek a leg-
diszesebb elrendezésben,
villany felvételei speciálitása
utólérhetetlen.

Nagyvárad Bank és Kereskedelmi

Részvénytársaság

Szent László-tér, Zöldfa-utca sarok,

Moskovits-palota 1. em. Telefon 926.

Elfogad betéteket könyvecskékre legmagasabb kamattal mellett (tőkekamatadót a társaság fizeti).

Leszámitol váltókat, utalványokat és kisorsolt értékeket legelőnyösebben.

Hitelt nyújt folyószámlára értékpapírs egyéb fedezet mellett.

Folyósít s kieszközöl törlesztéses jelzalog kölcsönöket 15—50 évi időtartamra lebonnyolít parcellázásokat. Foglalkozik ezenkívül minden itt fel nem sorolt takarékpénztári és banküzlettel.

Financiroz különösen ipar és kereskedelmi vállalatokat s ezekhez társul szegődik; úgy saját számlára valamint bizományi uton, vesz és elad különféle árut s elfogad mindennemű megbízást kereskedelmi és ipari ügyletekre.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Raktáron tartjuk a javított **dr. Just-féle**

Wolfram lámpát

melynek áramfogyasztása az izzólámpával szemben 75 százalékos megtakarítást mutat fel. 40 gyertyás **W o l f r a m** lámpa **darabja 3.60 kor.** 100 gyertyás **5 kor. 50 fill.**

Sima izzólámpa dbja 72 fillér,

tehát 5 százalékos kartell áron alul.

Mindenemű **izzólámpa különlegességek,** fényképes **z-l á m p á k** ugyancsak **legolcsóbb áron kaphatók.**

Csillárok,

í v l á m p á k

állandóan nagy választékban kaphatók s a villamos telepen külön e célra épített nagy

← **csillár-raktárunkat** →
megtakításra ajánljuk.

Ugyanott állandóan raktáron tartunk

villamos motorokat

12 lóerőtől 12 lóerőig minden nagyságban

Elvállaljuk

és erőátviteli berendezések felszerelését, bővítést, átalakítását, javítását, izzólámpák kezelését, hozzávaló szénpálcák szállítását, berakását és minden e szakmába vágó munkálatokat a legolcsóbb árak mellett.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Főszerező telefonja 55. sz.

81

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.